

Aansluiting lesmodules *Doe je digiding!* bij dimensies Burgerschap mbo

Aansluiting samengevat

De modules van *Doe je digiding!* sluiten op verschillende manieren aan bij de dimensies voor Burgerschap in het mbo. In onderstaand schema staan samengevat welke modules bij welke dimensies aansluiten. In de tekst onder het schema wordt de aansluiting nader toegelicht.

Modules/Dimensies	Politiek-juridisch	Economisch	Sociaal-maatschappelijk	Vitale burger
Overheid, burger, DigiD	X			
Identiteit			X	
Bijbaan		X		
Studeren		X	X	
Verkeer en vervoer		X	X	
Zorg		X	X	
Bank en geldzaken		X		
Wonen		X	X	
Digitale zorg			X	X

Vier dimensies voor burgerschap

Hier volgt eerst een korte toelichting op de vier dimensies voor burgerschap in het mbo.

De **politiek-juridische dimensie** betreft de bereidheid en het vermogen om deel te nemen aan politieke besluitvorming. Hierbij gaat het om de participatie in formele zin (stemmen bij officiële verkiezingen) en meer (inter)actieve vormen van betrokkenheid bij besluitvorming op verschillende politieke niveaus (Europees, landelijk, regionaal, gemeentelijk, buurt). Maar ook om actuele, meer op issues gerichte vormen van politieke participatie, zoals duurzaamheid, veiligheid, internationalisering, ondernemerschap, interculturaliteit en levensbeschouwing.

Zie voor meer informatie: <https://burgerschapmbo.nl/beleid-en-regelgeving/politiek-juridische-dimensie/>

De **economische dimensie** is in twee deelgebieden uitgesplitst en heeft betrekking op

- de bereidheid en het vermogen om een bijdrage te leveren aan het arbeidsproces en aan de arbeidsgemeenschap waar men deel van uitmaakt;
- de bereidheid en het vermogen om op adequate en verantwoorde wijze als consument deel te nemen aan de maatschappij.

Zie voor meer informatie: <https://burgerschapmbo.nl/beleid-en-regelgeving/economische-dimensie/>

De **sociaal-maatschappelijke dimensie** heeft betrekking op de bereidheid en het vermogen om deel uit te maken van de gemeenschap en daar een actieve bijdrage aan te leveren. Het gaat hier om het adequaat functioneren in de eigen woon- en leefomgeving, in zorgsituaties en in de school; om de acceptatie van verschillen en culturele verscheidenheid.

Zie voor meer informatie: <https://burgerschapmbo.nl/beleid-en-regelgeving/sociaal-maatschappelijke-dimensie/>

De **dimensie vitaal burgerschap** heeft betrekking op de bereidheid en het vermogen om te reflecteren op de eigen leefstijl en zorg te dragen voor de eigen vitaliteit als burger en werknemer.

Hierbij gaat het om de zorg voor de eigen vitaliteit en fitheid. Daarbij is een belangrijke taak om de juiste afstemming te vinden tussen werken, zorgen (voor jezelf en voor anderen), leren en ontspannen.

Zie voor meer informatie: <https://burgerschapmbo.nl/beleid-en-regelgeving/vitaal-burgerschap/>

Toelichting op de aansluiting lesmodules bij de dimensies burgerschap

In deze paragraaf wordt de aansluiting tussen de inhoud van de lesmodules en de dimensies burgerschap toegelicht.

Module Overheid, burger en DigiD - politiek-juridische dimensie

De module Overheid, burger en DigiD sluit aan bij de politiek-juridische dimensie.

In deze module wordt er o.a. aandacht besteed aan wat de overheid is en op welke verschillende manieren je als burger in contact kunt komen met de overheid (als kiezer, onderdaan, adviseur en als klant). Ook wordt ingegaan op de wijze waarop burger en overheid met elkaar kunnen communiceren en welke producten en diensten de overheid voor de burger heeft. Speciale aandacht is er voor de digitale communicatie met de overheid via DigiD, voor het aanmaken van DigiD en voor het veilig omgaan met je DigiD.

Module Identiteit – sociaal-maatschappelijke dimensie

De module Identiteit sluit aan bij de sociaal-maatschappelijke dimensie. In deze module wordt ingegaan op de vraag wat jouw persoonlijke identiteit definieert. Ook is er aandacht voor verschillende vormen van identiteit: je persoonlijke identiteit, je officiële identiteit en je digitale identiteit.

Er wordt daarnaast ingegaan op je rechten en plichten met betrekking tot het gebruik van officiële identiteitsdocumenten en op de gevaren van identiteitsfraude. Tot slot wordt de leerling voorbereid op het aanvragen van een ID-bewijs en paspoort.

Module Bijbaan - economische dimensie

De module Bijbaan sluit aan bij de economische dimensie. Zo wordt er ingegaan op de rechten en plichten die je hebt bij een bijbaan, bijvoorbeeld: welke werkzaamheden je mag verrichten op welke leeftijd, en wat het minimumloon is op diverse leeftijden. Ook wordt er ingegaan op wit en zwart werken en op bruto en netto loon. Daarnaast is er aandacht voor de vraag waarom de overheid belasting inhoudt op loon en voor teruggaaf

inkomstenbelasting. De leerling wordt tot slot voorbereid op hoe hij zelf inkomstenbelasting kan terugvragen.

Module Studeren op mbo – economische dimensie / sociaal-maatschappelijk dimensie

De module Studeren sluit zowel aan op de sociaal-maatschappelijke dimensie als op de economische dimensie.

Wat betreft de sociaal-economische dimensie wordt de leerling in de deelmodule 'Nog geen 18 en naar het mbo' voorbereid op de verschillende leerwegen, opleidingen en niveaus binnen het mbo. De leerling krijgt inzicht in de verschillende keuzemogelijkheden die er zijn en in de manieren waarop hij zijn keuze, met hulp van anderen, kan maken.

Wat betreft de economische dimensie is er in de deelmodules Studeren aandacht voor rechten en plichten wat betreft het aanvragen van een studentenreisproduct en/of van studiefinanciering. Er wordt ingegaan op de verschillende onderdelen van studiefinanciering: basisbeurs, aanvullende beurs, lening, studentenreisproduct. Ook is er aandacht voor budgetteren. In de deelmodules worden leerlingen voorbereid op de stappen die ze moeten zetten als ze een studentenreisproduct of studiefinanciering willen aanvragen.

Module Verkeer en vervoer - sociaal-maatschappelijk dimensie / economische dimensie

In de module Verkeer en vervoer worden leerlingen voorbereid om op verantwoorde wijze gemotoriseerd de weg op gaan, met een brommer, scooter of auto. Er is aandacht voor de regels bij het behalen van een rijbewijs, voor het verantwoord aanschaffen van een tweedehands voertuig, voor het belang van keuringen en voor veilig gemotoriseerd de weg opgaan. Dit sluit aan bij het goed kunnen functioneren in de eigen leefomgeving (sociaal-economische dimensie). De leerlingen worden ook voorbereid op het zelfstandig aanvragen van theorie- en praktijkexamen en op het aanvragen van een rijbewijs.

De module sluit daarnaast aan bij de economische dimensie. Zo is er aandacht voor motorvoertuigenverzekeringen en wegenbelasting.

Module Zorg – sociaal-maatschappelijke dimensie / economische dimensie

De module Zorg sluit aan bij de sociaal-maatschappelijke dimensie. In de module zorg wordt aandacht besteed aan 18 jaar worden en zelf een zorgverzekering afsluiten. De module gaat in op het belang van zorgverzekeringen, op hoe het zorgstelsel in elkaar zit en dat er veel verschillende zorgverzekeraars zijn. Ook wordt er ingegaan op de verschillende vormen van basis- en aanvullende verzekeringen. In de module Zorg wordt de leerling gewezen op zijn rechten en plichten waar het gaat om zorgverzekering. Ook worden de zorgtoeslag en de voorwaarden voor zorgtoeslag behandeld.

De module Zorg sluit ook aan op de economische dimensie. Er wordt ingegaan op het belang van het op tijd betalen van zorgverzekeringen, op het op de juiste manier benutten van je zorgtoeslag en op wat je kunt doen als je een zorgschuld hebt. De module bereidt de leerling voor op het kunnen zetten van de stappen om een passende zorgverzekering af te sluiten en om zorgtoeslag aan te vragen.

Module Bank en geldzaken – economische dimensie

De module bank en geldzaken sluit aan bij de economische dimensie. In de module worden studenten voorbereid op financiële zelfstandigheid. Studenten leren meer over de functie van de bank en voor welke zaken je zoal bij de bank terecht kunt. Daarnaast leren zij hoe je een bankrekening opent, wat het verschil is tussen een jongerenrekening en een studentenrekening, en waar je op kunt letten bij het kiezen van een bank. Ook wordt er aandacht besteed aan online fraude, online shoppen, online betaalmethodes en geld lenen. De module sluit af met een overzicht van de bank en geldzaken die je moet hebben geregeld als je 18 jaar bent.

Module Wonen – sociaal-maatschappelijke dimensie / economische dimensie

De module Wonen sluit aan bij de sociaal-maatschappelijke dimensie. In de module Wonen wordt aandacht besteed aan het zoeken van een huurwoning en het verschil tussen een sociale huurwoning en een huurwoning in de vrije sector. Ook worden de rechten en plichten van een huurder behandeld en leren jongeren wat de voorwaarden voor huurtoeslag zijn en hoe je dit kunt aanvragen. Daarnaast is er aandacht voor het doorgeven van een verhuizing bij de gemeente.

De module Wonen sluit ook aan op de economische dimensie. Er wordt ingegaan op het maken van een begroting om zo een realistisch beeld te ontwikkelen van de inkomsten en uitgaven die horen bij 'op jezelf wonen'. Ook is er aandacht voor de verschillende onderdelen van een huurcontract, zoals de huurprijs, de servicekosten en de borg. De module bereidt de leerling voor op het kunnen zetten van de stappen om een inboedelverzekering af te sluiten en om huurtoeslag aan te vragen.

Module Digitale zorg – vitale burger dimensie / sociaal-maatschappelijke dimensie

De module Digitale zorg sluit aan op de 'vitale burger' dimensie. In de module Digitale zorg wordt aandacht besteed aan het zoeken van betrouwbare online (gezondheids) informatie. Ook is er aandacht voor het gebruik van gezondheidsapps en online behandelingen bij lichamelijke of mentale klachten. Daarnaast leren leerlingen over de mogelijkheden van een patiëntenportaal en worden ze voorbereid om hun donorkeuze online door te geven in het donorregister.

De module Digitale zorg sluit ook aan bij de sociaal-maatschappelijke dimensie. In de lessen wordt er aandacht besteed aan privacy in relatie tot gezondheidapps. Leerlingen leren tot welke gegevens apps automatisch toegang hebben en hoe ze hun persoonlijke gegevens kunnen beschermen.